

Zničení průběžněho důchodového systému nás nezachrání

Popis

Vládní představitelé a jejich ekonomičtí poradci opakují slova o neudržitelnosti průběžněho důchodového systému. Jejich cíl je jediný: vystrašit veřejnost, aby nebránila jeho privatizaci a soukromé penzijní společnosti získaly nové klienty.

Pokud se dnes ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka a jeho vládní kolegové tváří, že zvyklostí věku odchodu do penze a zpomalení jejich růstu, respektive jejich veřejného poklesu, jsou přídem danou nevyhnutelností, nemluví pravdu.

Nutnost důchodové reformy jako fiktivní list

Často zmiňovaný deficit důchodového systému je pouze technickým deficitem a oproti věkové struktuře sociálního pojištění, jež je součástí veřejných financí. Úhrady důchodů pocházejí totiž stejně jako výstavba dálnic nebo platy poslanců ze stejného zdroje a ze stejného rozpočtu.

Struktura věkové struktuře rozpočtu odráží politické priority vlády. Pokud souhlasí vláda tvrdit, že státní lidem garantovat důstojnou penzi, ve skutečnosti příznivci, že lidem garantovat důstojnou penzi nechce.

Pro jinou země jsou sociální věkové daje prioritou, což dokazují i data Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Česká republika v roce 2020 vydávala na důchody kolem devíti procent HDP, zatímco Rakousko více než patnáct procent. Přesto jsme dosud nezaznamenali zprávy o tom, že by se rakouské penzijní systémy hroutil a země se nacházela v rozpočtových potížích.

Lze však oprávněně namítnout, že takový stav nemusí trvat věčně. I ministr Jurečka své asociální změny v penzích ospravedlňuje demografickými vzhledy snižujícího se počtu obyvatel v produktivním věku, a naopak nárůstem počtu seniorů. Nicméně podle prognóz Národního rozpočtového rady bude demograficky nejsložitější situace v roce 2059, kdy budou věkové daje na penze kulminovat

na hodnotě 11,5% procenta HDP. To není ani součástí právního rámce země Evropské unie. Strážit veřejnost není namístě, krach právního systému se nekoná.

Potřebujeme daňovou reformu

Na druhou stranu se nelze tvářet, že žádné změny nejsou zapotřebí, jak se nám snaží namluvit sněmovní opozice. Hnutí ANO i SPD si v debatách o reformě dýchají vypomáhají příběhy prázdnými a neurčitými příběhy. Vláda i opozice se bojí přichnout do svého hněva a přistoupit k jedinému možnosti – stabilizaci daňového systému a veřejných financí: k daňové reformě.

Náklady daňového systému nepřiměřeně zvyšují velké mezinárodní korporace. Podle odhadů od nás odtáhnou asi tři miliardy korun na dividendách a prostřednictvím vnitropodnikového účetnictví. V České republice vyprodukováno bohatství velmi často končí u mateřských firem v západní Evropě. Z vyprodukováno bohatství zahraničí u nás 96% procent, zatímco v Polsku celých sto procent.

Enormní odliv zisku jsou mimochodem i příčinou toho, proč se zaměstnanci a zaměstnankyně na svých vypočetných příjmech nalozí mnohem menší hodnotu, než jakou skutečně odpracovali. Zatímco polští pracující dostanou vyplaceno 85% hodnoty, kterou vytvoří, češi pouze 67% procent.

V této souvislosti je potřeba uvést další významný faktor: produktivitu práce. Mezi zeměmi Evropské unie a OECD ji máme podprůměrnou. I to je ukazatel, se kterým lze něco říct, pokud si vláda tento kol vezme za vlastní. Příkladem budiž Irsko, které dokázalo svoji produktivitu práce mezi lety 2006 a 2016 zvýšit.

Při zvýšení produktivity práce o tuto úroveň by i rovnováha daňového systému vypadala jinak. Vláda i představitelé českého byznysu by se však museli chtít vymanit z pro nás opojného a zvýhodněného zajištění našich mezí a produkce výrobků s nízkou přidanou hodnotou.

Hospodářský model „skladit a montovat Evropy“ narazil na své limity. Jeho modernizace a adaptace na technologické a společenské změny jsou jedinou klávesou, kterou nám má otevřít dveře k udržitelnému veřejnému financování a v důsledku i důstojnému a státem garantovanému penzí.

Okolní země to již pochopily. Naše vláda promarnila dva roky nejenom přiblížení penzijního systému v naději, že tím oddělá nevyhnutelné změny v daních a hospodářském modelu země. Chránil tak oligarchy, banky a nadnárodní firmy před řádným zdaněním, vztájinu společnosti v jak jen uvrhává do prohlubujících se nejistoty a strachu.

Autorem textu je Daniela Ostrá a Vladimír Špidla. Článek byl zveřejněn 15. dubna 2024 v [Deníku referendum](#).

Datum vytvoření

16.04.2024